

XIII. ASSEGURANCES AGRÀRIES I DANYS

1. ASSEGURANCES AGRÀRIES

L'activitat agrària està exposada a riscos meteorològics i sanitaris no controlables. Per això, per a estabilitzar els ingressos dels agricultors i ramaders, es fa necessari dotar-los de sistemes de protecció com les assegurances.

Les assegurances agràries a la Comunitat Valenciana estan subvencionades pel Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació, a través de l'Entitat Estatal d'Assegurances Agràries (ENESA), i per la Generalitat Valenciana a través de la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica, que cofinancen les pòlisses agràries que contempla el Pla Nacional d'Assegurances Agràries.

En aquest apartat es recullen les principals dades que permeten conèixer l'abast de l'assegurança agrària a la Comunitat Valenciana i la seua incidència en els diferents sectors agrícoles i ramaders coberts. Cal advertir que, a causa de l'àmplia varietat de dates d'inici i de fi de les diferents campanyes de producció, les dades de 2022 disponibles en tancar l'elaboració d'aquest informe tenen caràcter provisional. Les dades definitives s'inclouran en l'informe corresponent al pròxim exercici.

El quadre 13.1 presenta l'evolució de les assegurances agràries (agrícoles i pecuàries) a la Comunitat Valenciana en els últims anys, tant en el nombre de pòlisses contractades com en la producció assegurada, així com les subvencions totals d'ENESA i de la Generalitat Valenciana. En 2022 el nombre de pòlisses agrícoles subscrites va disminuir respecte a l'any anterior (-8,5%), i també va descendir un 1,4% la quantitat de producció assegurada, mentre que el capital assegurat a penes va variar (-0,7%). Per part seua, el valor de les subvencions agrícoles va ser en conjunt un 11,4% més elevat que l'any previ. En el cas de les assegurances pecuàries, el nombre de pòlisses va augmentar un 3,3% respecte a 2021, mentre que la producció assegurada (nombre d'animals) ho va fer un 9,1% i les subvencions un 3,0%.

En l'any 2022, la producció agrícola assegurada es va situar en un nivell similar a 2019 mentre que la ramadera va estar en nivells similars als de 2017, tal com es reflecteix en els gràfics 13.1 i 13.2.

Les dades desagregades de les assegurances agrícoles figuren en el quadre 13.2, que recull les pòlisses subscrites a la Comunitat Valenciana en els anys 2021 i 2022 segons la mena d'assegurança i la seua distribució provincial. Per a cada tipus de pòlissa s'indica el total, la producció assegurada, el capital assegurat i la subvenció atorgada per ENESA i per la Generalitat Valenciana.

A la Comunitat Valenciana, la principal producció del sector agrícola per nombre de pòlisses subscrites, així com per volum assegurat, és el cultiu de cítrics, amb més d'un milió set-cents mil tones de producció assegurada, seguida pel grup d'altres fruiters (principalment caqui, amb 347.030 t), vinya (més de 203.664 t en raïm de vinificació), hortalisses (133.679 t) i arròs (108.374 t).

Respecte a l'any anterior, es va produir una disminució de totes les variables del quadre 13.2 en els cítrics, excepte en les subvencions. Les seues pòlisses van representar el 55,2% del total de les agràries subscrites en 2022 a la Comunitat Valenciana, enfront del 55,8% de 2021. La producció assegurada de cítrics va disminuir un 3,0%, el capital assegurat un 1,3%, mentre que les subvencions d'ENESA van augmentar un 3,7% i les de la Generalitat Valenciana un 37,6%.

Els fruiters no cítrics va ser el grup següent en producció assegurada, en què va destacar l'assegurament en caqui, seguit de la bresquillera. El primer va tindre 2.642 pòlisses subscrites (-6,6%), un augment del 2,1% de la producció assegurada i una disminució del 30,6% del capital assegurat respecte a 2021; la subvenció d'ENESA va créixer un 12,1%, mentre que l'autònoma ho va fer en un 15,6%. Quant a la bresquillera, en 2022 també va disminuir el nombre de pòlisses contractades (-19,8%), la producció assegurada (-6,6%) i també el capital assegurat (-5,1%); mentre

que la subvenció estatal es va incrementar en un 10,6%, la subvenció autonòmica va descendir un 2,8%.

En vinya, encara que en 2022 el raïm de taula va assegurar més capital que la de vinificació, més de 97 milions d'euros de la primera enfront de quasi 62 milions de la segona, el nombre de pòlisses subscrites, així com la producció assegurada, va ser major en el raïm de vinificació ja que, de les 2.389 pòlisses subscrites de vinya en 2022, 1.884 pòlisses van correspondre a raïm de vinificació (78,9%) i de les més de 291 mil tones assegurades, més de 203 mil van ser d'aquest cultiu (69,9%), percentatges una mica superiors als de l'any anterior.

Dins del grup dels cereals, va destacar l'arròs amb 1.506 pòlisses contractades en 2022, un 2,3% menys que en 2021, sent la producció (+3,0%) i el capital assegurat (+11,4%) similar és als de l'any anterior. Tant la subvenció nacional com l'autonòmica van augmentar un 14,6% i un 13,6% respectivament.

Per províncies, s'aprecien diferències en la contractació d'assegurances agrícoles atesa la diferent extensió i especialització. València va ser la província amb més subscripció d'assegurances en aglutinar el 71,4% de les pòlisses contractades, el 62,5% de la producció assegurada i el 51,0% del capital assegurat.

A València, durant 2022 la producció assegurada es va reduir (-0,8%) respecte a 2021, així com el nombre de pòlisses contractades (-10,0%) i el capital assegurat (-6,2%), mentre que la subvenció d'ENESA es va incrementar un 2,9% i la de la Generalitat, un 11,9%.

A Alacant, la segona província amb més volum de contractació, van disminuir el nombre de pòlisses en un 5,8% i la producció assegurada, un 9,8% i el capital assegurat va augmentar lleugerament (0,4%). La subvenció autonòmica es va incrementar en un 2,9%, mentre que l'estatal va descendir un 1,1%.

A Castelló, van disminuir, en relació amb l'any anterior, el nombre de pòlisses contractades (-1,9%), en canvi, es va incrementar la producció (+9,7%) i el capital assegurats (+20,9%). Per la seua part, mentre que la subvenció de la Generalitat Valenciana va augmentar un 62,2%, la d'ENESA ho va fer un 23,6%. Cal remarcar la importància de l'assegurament dels cítrics enfront d'altres cultius a Castelló, ja que el 87,0% de les pòlisses, el 95,0% de la producció i el 85,6% del capital assegurat de la província en 2022 van correspondre a pòlisses contractades per a aquest cultiu. En les altres províncies, malgrat que el grup dels cítrics va ser la contractació majoritària, els percentatges relatius són més baixos.

Les dades de les assegurances pecuàries es presenten en el quadre 13.3, en el qual apareixen desagregats per línies d'assegurança i per províncies les dades del nombre de pòlisses, els animals assegurats, el capital assegurat i les subvencions d'ENESA i de la Generalitat. Així mateix, en el gràfic 13.2 es reflecteix l'evolució del nombre d'animals assegurats en els últims deu anys.

En 2022 es van subscriure a la Comunitat Valenciana 2.013 pòlisses en el sector pecuari (+3,3%) con respecte a 2021, que van donar cobertura a més de 34 milions d'animals (+9,1%), amb un capital assegurat de quasi 126,1 milions d'euros (+35,6%). El 36,8% d'aquest capital va correspondre a línies d'assegurances a l'explotació (62,7 milions d'euros) i a la retirada i destrucció d'animals morts en l'explotació (RiD) per un valor de 63,3 milions d'euros. La primera línia en importància per volum de capital assegurat va ser la explotació aviari de carn amb 26,1 milions d'euros (20,7% del total) i la segona, la d'RiD de pollastres, en què es va assegurar un capital de 23,8 milions d'euros (18,9%).

València va ser la província amb un nombre més alt de pòlisses d'assegurances pecuàries subscrites en 2022 (848 pòlisses) i també la que va tindre el major nombre d'animals assegurats (19,2 milions). El nombre de pòlisses va créixer lleugerament (+5,0%) respecte a l'any anterior, mentre que el capital assegurat va augmentar un 42,2% i el nombre d'animals acollits a les línies d'assegurança, el 32,0%. La subvenció estatal va créixer un 14,6% i l'autonòmica va disminuir un 2,6%.

En 2022, Castelló va augmentar el seu capital assegurat fins als 50,2 milions d'euros (+35,8%). Les subvencions d'ENESA (0,53 milions d'euros) van augmentar lleugerament un 0,2% i les de la Generalitat (1,4 milions d'euros) ho van fer un 4,2%.

Pel que fa a la província d'Alacant, durant 2022 va disminuir el nombre de pòlisses contractades (-2,6%) i va augmentar el capital assegurat (+10,8%), mentre que les subvencions d'ENESA van disminuir (-6,8%) i les de la Generalitat es van incrementar (+4,8%). La línia amb més capital assegurat va ser l'RiD de peixos marins amb el 46,3% sobre el total.